

forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

NVE

Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

8. september 2014

Høringsuttalelse til Kjækanelv kraftverk i Kvænangen kommune

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at NVE har mottatt søknad av Fjellkraft (nå oppkjøpt av Clemens kraft AS) om å bygge Kjækanelv kraftverk i Kvænangen kommune. FNF Troms søkte om utsatt frist, men fikk avslag. Vi kommer med noen foreløpige innspill, men ønsker å følge opp saken mer i detalj gjennom befarings- og tilleggsuttalelse.

Generelle merknader

FNF Troms ønsker først å påpeke det store presset på vannressursene i fylket. Per i dag ligger over 60 søknader i Troms inne hos NVE. Av tidligere vannkraftsaker i fylket er 86 gitt konsesjon, kun 17 er avslått. FNF Troms registrer det store antallet utbyggingssaker med bekymring da vi ser at viktige natur- og friluftsverdier ofte blir skadelidende. Dagens situasjon er i stor grad preget av en planløs småkraftutbygging hvor landskap, biologisk mangfold, naturkvaliteter, folkehelse og opplevelseskvaliteter forringes. Tempoet er også av en karakter som utfordrer reelle og gode medvirkningsprosesser, samt går ut over kunnskapsgrunnlaget. Vi ønsker likevel å trekke fram det positive i at NVE i større grad begynner å behandle flere småkraftsaker samlet, samt at verdiene til landskap og friluftsliv er trukket fram som hovedargumentasjon i avslag i fylket, for eksempel i Nordreisa i april i fjor. Vi håper at nettopp landskap, natur og friluftsliv tillegges ytterligere vekt i tiden framover.

KJÆKANELV

Friluftsliv

Søker skriver at prosjektets influensområde har liten verdi for friluftsliv, samt at konsekvensene av eventuell utbygging blir ubetydelig til liten. FNF Troms ønsker å nyansere denne påstanden ved å vise til et omfattende verdikartleggingsprosjekt. Over en periode på to år har Troms fylkeskommune gjennomført et prosjekt med kartlegging og verdivurdering av friluftsområdene i fylket. Fylkeskommunen har koordinert arbeidet, mens det er regionale/lokale prosjektgrupper med bred medvirkning (kommunen, interesseorganisasjoner m.m.) som har gjennomført verdikartleggingen etter faglige metoder. Resultatet viser at influensområdet og Kjækanelva ligger innenfor verdiorområde A, Kvæangsfjellet og indre Kvænangen, som er svært viktig for friluftsliv. Her er bruken både lokalt, regionalt og nasjonalt viktig.

FNF Troms er klar over at verdivurderingen tar for seg relativt store områder og at ikke alle områder innenfor er like mye brukt. Selve området oppover langs Kjækanelva er likevel godt besøkt og en yndet innfallsport videre innover fjellet. Området har gode fiskevann og høyfjellet er

FNF Troms, c/o Bioforsk Nord Holt, Pb. 2284, 9269 Tromsø
Tlf: 4141 7339 E-post: troms@fnf-nett.no Internett: www.fnf-nett.no/troms

FNF Troms er et samarbeidsforum for 13 natur- og friluftsansjoner i Troms som til sammen representerer rundt 15000 medlemmer. Medlemsorganisasjoner: Troms Turlag, Harstad Turlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Naturvernforbundet i Troms, 4H Troms, KFUK-KFUM-speiderne Troms, Troms Fylkeskystlag, Troms Orienteringskrets, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i våre hender Tromsø, Nord-Norsk Botanisk forening, Tromsø Casting og Fluefiskeforening.

lett tilgjengelig fra dalen. Blant annet er Goppisdalen et populært og mye brukt område i friluftssammenheng, både sommer som vinter. Kjækanelva blir også benyttet en del til fiske, og lokale innbyggere forteller om at de har fisket anadrome fiskearter der i generasjoner.

INON

Ifølge Miljødirektoratet forsvinner det aller mest inngrepsfri natur i Nord-Norge, noe som gir oss et særlig ansvar for å ta godt vare på de gjenværende områdene. Ivaretagelse av INON er også en del av den nasjonale miljøpolitikken. Mye av Kvænangens fortrinn ligger nettopp i den storslåtte og urørte naturen. I den relativt nye INON-rapporten fra Miljødirektoratet kan vi lese at i 5-årsperioden 2008-2012 er Kvæningen det fylket i Troms med størst tap av villmarkspregede områder, 8,33 km². I dette tilfelle vil nærmest ingen INON gå tapt ved en eventuell utbygging, likevel vil den opplevde villmarksfølelsen / samt av tidligere kulturlandskap påvirkes.

Samlet belastning

Slik det står skrevet i søknaden har Kvæningen allerede mye utbygd kraft i sin kommune, samt i nabokommunen Nordreisa. Det er betydelig utbygd storkraft i Kvæningen, i tillegg til noe småkraft i senere tid. Det store Kvæningen kraftverk ligger i nærmest umiddelbar nærhet til Kjæknelva, noe som bør vektlegges da vassdragsressursene allerede er kraftig berørt i området. Den samlede belastningen må vurderes nøye etter § 10 i naturmangfoldloven om økosystemtilnærming og vurdering av samlet belastning ved inngrep i norsk natur.

Samfunnsmessige virkninger

FNF Troms bemerker seg den meget høye utbygningsprisen på 7,1 NOK/kWh. Som for Sandneselva stiller vi også her spørsmålet om det er samfunnsøkonomisk lønnsomt og forsvarlig å gå i gang med et prosjekt med et slikt utgangspunkt. De forventede inntekter til grunneiere og kommune ser ut til å være meget usikkert, og en unødvendig sjanse å ta hva gjelder at prosjektet gir relativt lite kraftutbytte og at inngrepene medfører flere negative konsekvenser. NVE bør vektlegge prosjektets høye utbygningspris. Søker skriver at tiltaket forventes å gi små positive konsekvenser for samfunnsmessige virkninger. Etter hva FNF Troms kan se er dette basert på stor usikkerhet. Samtidig har tiltaket middels negative konsekvenser på flere allmenne interesser. Dersom kraftverket gis konsesjon, mener vi at den foreslåtte minste vannsføringen på 0,02 m³/s bør heves for bedre å ivareta levevilkårene i vassdraget, samt landskapskvalitetene.

Konklusjon

En utbygging av Kjækanelva vil føre til negative konsekvenser for friluftsliv og landskap. Utbyggingskostnadene til prosjektet er meget høye og FNF Troms tviler på at det vil være samfunnsmessig lønnsomt å gjennomføre prosjektet. FNF Troms ba om utsatt frist for å kunne samle mere kunnskap om Kjækanelva, men fikk avslag. Vi ønsker å følge prosessen videre og komme tilbake med mer kunnskap, eventuelt ved befaring og i en tilleggsuttalelse.

For Forum for Natur og Friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune
Kvæningen kommune